

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Évesre 8 K., fél évesre 4 K., negyed évesre 2 K. A hirdetésekért első díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

— Megjelenik minden szombaton. —

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főigazgatói igazgató.

Felölős szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. GÁL JÓZSEF ügyvéd Irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak küldendők

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlert sora 20 fillér.

Törvényhatóságok szerepe a jelen küzdelmében.

Általános megdöbbenés és átkozódás, elkeseredett bosszú és felláborodás kíséri azt a gyakorlatot, melyet a magyar képviselőház elnöke követett el, ki rendőrkkel hurcoltatta ki a katonasággal körülvetett képviselőházból az egyesült ellenzék tagjait s magyar képviselőkkel ismételte szerte az alkotmányok még meglevő tisztárait, hogy a nemzet törvényes és jogos igényeinek kielégítése nélkül a véderőjavaslatokat keresztülvihesse. Gróf Tisza István képes volt arra, hogy a nemzettel szemben — királyának tényleg szolgálatot s nem akadt senki, ki lehetetlenné tette volna, hogy az országnak ne árthasson — többé soha.

Az ország élt volna még az unjonclétszám telemlése nélkül is, mert legalább kevesebb emberek adott volna fegyvert — önmaga ellen. Ha azonban a létszámfelemlés elkerülhetetlenné vált, ez is elérhető lett volna a magyar katonai követelések csekély részének teljesítésével. De mikor a hatalom erről még tudni sem akart, a becsület és hazafiság politikája nem diktálhatott mást, mint — a visszautasítást. De akadt mégis magyar párt, mely vállalkozott az osztrák érdekszolgálatára. Pedig jobb lett volna, ha — mint Hock János mondotta — nyiltan királyi oroszlan marcangolta volna szét a képviselőházat, mert parlamentáriszussal bolondítani a nemzetet, hazudni a többség akaratát, mely csak addig erényesül, míg az uralkodó célját szolgálja, pénzzel és gyalázattal vásárolni „képviselő”-ket, kik minden kormány guszgására „alkotmányos” teledzetet vonnak — gonoszabb minden alszolutizmusnál, mert állat és megteleviszt a

földön minden művelt nemzetet, nálunk pedig megsemmisít a köztügyek iránt minden érdeklődést s szabad tért enged annak, hogy megvásárolt emberek garázdálkodjanak a nemzet jogáival a hazafiság örve alatt.

Jöjjen inkább nyilt zsarnokuralom, mely tartsa lappangó forrongásban a lelkeket, neveljen üldöztesektől elkeseredett erős nemzedéket, nyerve meg a nemzeti törekvések számára a felfegyverzett katonaságot s akkor várhat az ország európai válságot, mikor segítséget kér és jogot kíván isnét — a király.

De nem lehet elismert törvény mégsem az a határozat, melyet a többség hitványul megszavazott. A magyar sajtó kell felhívja az ország lakosságát, hogy annak ne engedelmessédjék, mert nem kötelező, tagadja meg a tisztviselő a végrehajtást, az unjonc a sorozásra való előállást, hogy legyen ismét erőszak, mert addig nem érred az ország.

Minden alkotmányos tényezőnek segítséget kell nyújtson a megtéptelt alkotmány helyreállítására. Ha volt valaha köteleessége a törvényhatóságoknak a közreműködés, úgy most kell gyakorolják a megengedett jogot. Nem azért maradt meg a régi intézmény, hogy főispánok eszközevé váljon, hanem hogy függetlenségével az alkotmányos jog védelmezője legyen.

Megtámadta a hatalom előbb a sajtószabadságot, melyet örökre kivivottnak hittünk; elárulta az unjoncmegajánlás jogát, mely a jövő küzdelmeiből már hiányzik s mégis hallgattak az „alkotmány bástyái.” Most eltépte a parlament házszabályait, rendőrséggel hurcoltatja a képviselőket s még most is némán hallgatják? Nem lehet, hogy a hazafitai érzés legkisebb mértéke is ne tenné kötelezővé a törvényhatóságok til-

takozásában való részvételt. Ha a törvényhozásnak ezt a módját az alkotmányos testületek néma hallgatással fogadják s nem gyakorolnak nyomást az uralmon levő rendszer letörésére, úgy előre látható az a veszedelem, mely a közel jövőben a nemzetet érheti.

S ha szükség van a törvényhatóságok alkotmányt védő közreműködésére, úgy várható-e az, hogy a nemzetiségekkel vegyített erdélyi vármegyék jöjjenek segítségül, melyeknek magyar lakosságát úgy is leköti az a küzdelem, melyet a nemzetiségek erős és egységes törekvései ellenében a magyarság vezető szerepének fenntartása érdekében állandóan folytatnak?

Várhatjuk-e, hogy Hunyad, Beszterczenaszód, Szolnokdoboka, Nagyküküllő, Brassó vagy Fogaras tiltakozzanak a magyar ügy érdekében? A székely vármegyék kell tehát megmozduljanak, mert határozatuk súlylyal és jelentőséggel bír abban az irányban, hogy a megnyilatkozások alapján a törvénytelenséghez a törvényhozás többi tényezői hozzá ne járuljanak.

Rendkívüli közgyűlésre kell tehát összehívni Csikvármegye törvényhatósági bizottságát, hadd lássuk tud-e mint testület a nemzet ügyének szolgálatot tenni, vagy csak akkor erős, mikor egyéni érdeke támogatására kell összejönnie.

Igaz, hogy vannak nálunk is olyanok, kik nem állják a mai kormányrendszer erőszakosságát helyeselni, de ne ügyeljünk ezekre, mert ilyenek mindig voltak s mindig lesznek. Ezek az egyének jövedelmező állásokat szereztek és tartottak meg a minden kormányhatalomnak hivatalosan szolgálatot révén, s most még arcátlanul ők hirdetik, hogy az ellenzék vezér-

A „CSIKI HIRLAP” TÁRGÁJA.

A győzelem.

Irta: LÁZÁR ISTVÁN

A nap megjelent a látóhatár alján. Öt óramúlt a repülőter felől toszlázodni kezdett a kódfály. A közpöso hangár tetején a zászlócska teljes szélesendéttel.

— Vojják ki a gépemet! — intett a szolgáknak Mady Erna, a pilóta-asszony.

— Nem lesz még korán? — kérdezte Frommer aviator. — Várjunk egy negyedóraeskat, akkor én is felszállok.

A pilóta-asszony lekapta szemét az égről s külföldre tekintet vetett Frommerre.

— Fölkelt a nap, szélesend van, lássunk hozzá Jón?

Sötétkek szemében kacér lang csillant meg s Frommer, az aviator mosolygott.

— Megyek.

— Te most ne szállj föl, — mondta Frommerne, aki eddig hallgatagon állott mellettük. Szelid, önzékehez hasonló szeme keron tapadt urára, aki éppen uteni akart a szolgáknak, hogy az ő gépet, a „Siralyn”-t is hozzák ki a hangárból.

— Miért? — kérdezte mogorván a feleségétől — Nem tudom, ugy télek — teltte az igénytelen, barna asszonyka elfogódott hangon.

A pompás, szöke asszony fölvetett. Fogai úgy villogtak, mint egy szép, fehér macskáé. Erőletelt kedvességgel ragadta meg barátja kezét.

— Mitől lélsz?

— Nem tudom!

— No, de mégis!

Guny rejtozott a nevetésében s Frommerne megertette, hogy mire céloz.

— No, mondd, mitől lélsz? — biztatta az ura is, majd elfordult közönyösen és nézni kezdte a kolleganó gépet, mely nesztelenül surrant ki a hangárból.

— Mindig kergetitek egymást a levegőben. És ez olyan különös. Mintha két lepke járna egymás nyomában es én...

A szöke asszony elvette magát.

— Ez nem különös. Csak egy kis bravur.

— Jó, jó. De attól tartok, hogy egyszer igen közel mentek egymáshoz es szerencsétlenség támad belőle, — folytatta minden hangsúly nélkül, csak akkor vette észre, hogy milyen kepletet mondott, amikor a szöke asszony fehér fogát ajkába vágta s azt mondta Frommernek:

— Csakugyan ne szálljon föl velem egy időben.

Még összeakadunk. Inkább kövessen az automobil! Jelentős pillantást vetett rá, de ez a tekintet sem kerülte el Frommerne figyelmét. Elfogódott arca valamivel még haloványabb lett, mikor az ura bólintott.

— Amint parancsolja.

A pilóta-asszony kettősföldelű, nagy gépéhez lépett.

— Várjon csak, hadd nézem meg nincs-e valamelyik csavar lazult állapotban — kiáltotta Frommer. Arcán aggodalom ült, hogy körbe járta a gépet és a feleség homlokára még szomorubb árnyék esett, — mert látta, hogy az ura föl-fölmosolyog a szép asszony szemébe, aki kacér, hódító mozdulattal szállt föl a nyeregre.

— Istencem — rebegte, — hogy kacérkodik az urammal! És az uram is!

— Szervusz, Mariska! — kiáltott le az a nyeregbol.

— Szervusz!

E pillanatban megdörrent a motor. Begyujtották a benzint. A propeller-csavar süviteni kezdett, mint egy gunkycakaj s a nagy kettősföldelű gép előreszökkel a homokos mezőben. Frommer az automobilhoz indult.

— Nos, jöjj!

Szeme borult volt. Szava nyersen hangzott. — Harag lappangott a járásában. Látta ezt Frommerne es szomorú fejt megingatta.

— Csak eréd!

Elszángoldott az autó is. Nagy sebességgel vetette magát a repülőgép árnyékába. Frommerne bámatosan mosolygott s hogy az autó eltűnt a fordulónál, sóhajtott és hullni kezdett a könye.

Ott maradt egymagában! Tova szálltak, kik szeretik egymást. Nem is titokban, hanem nyiltan! Hiszen az ura világosan megmondta tegnap: „csak azt a nőt tudom szeretni, aki nemcsak mosolygó litves, hanem a férfinak az ő munkájában segítőtársa is; akinek a háziaságon kívül más ambíciói is vannak; aki, ha kell, maga a baj és a szerelem, ha kell, maga a testet öltött eszme, vakmerőség, energia, mint például. „Itt elhallgattott s ő ezt kezdte: „ugye, mint Erna? Indulattól vonagló arccal kiáltotta: „igen, tud meg hát, mint Erna!”

A homokszemek resztektek a földön. A tegnapi jelenet felőlött előtte minden lájaldmával. Szemrehányást tett az urának s ez botot emelt rá. Erna miatt! Fojtott haraggal hörögte szemébe: „mit akarsz? hogy imádjalak? es miért imádjalak? Ernáról ne szöjj! Ő az egben jár, te a földön vagy, ez a különbség köztetek!” azzal fölkapta kalapját es elrohant hazáról.

Szomorú-édes emlék suhant át lelkén. foszlányokat egy álmunk, akkordjaként egy elzengett dal-

férjait hatalomvágy irányítja cselekedeteikben. Hiszen tudja mindenki, hogy ezek az urak, kik most nálunk „vezérszerepet” játszanak, a koalíciós kormány megalakulása után is élve állnak az új rendszer képviselőjének, hogy mások félre tolásával üdvözölhessenek.

Junior.

Botrányos események a képviselőházban.

Folyó hó 4-5-én olyan botrányos események történtek a képviselőházban, a melyekre még sem a magyar, sem a világ összes parlamentjében példa nem volt.

Térszerűen készültek a házszabályok összetörésére s a képviselők mentelmi jogának és személyes szabadságának megsértésére azok, a kiket a mocskos önérdék tart csupán össze.

Énnek a pártnak, a melynek alig 2 évi létezése és alakulása óta több gaztett elkövetésére volt már alkalma, az összes eddig elkövetettek között ez a leghitványabb.

Az történt ugyanis, hogy e hó 4-én a képviselőház ülésén gróf Tisza István, kit méltán nevez a fővárosi sajtó „örült-nek, bihari részeg betyár-nak, a parallellékek házszabály ellenes elfordulása miatt felszólalni akaró képviselőnek nem engedte meg a szót, s midőn ezért 20 ellenzéki képviselő zárt ülést kért, azt az elnök, a házszabályok felrugasával nem rendelte el ezen kijelentéssel, hogy „látom, hogy minden további időtvesztés hiába való” felletta a kérdést: elfogadja-e a Ház a véderőről szóló törvényjavaslatot általánosságban, részleteiben és harmadszor olvasásban az összes indítványok életésével, igen vagy nem?

A mindenre képes munkapárt csupán a gyorsírókhoz lekialtott elnöki kérdésre, anélkül, hogy az elnök egyetlen szavát értette volna, fölfoglalt s megszavazta az évi 168 millió koronát és 175000 újoncot igénylő véderőjavaslatot.

Hozzájárult a munkapárt az elnöknek törvénytelenségéhez s elfogadottnak deklarálta azt egy olyan javaslat, melynek vitája benim zártot s enuntialt az elnök anélkül, hogy aszólásra feliratkozottakat szólásra felhívta volna, hogy a zaiszobogó jogosult harminc képviselőnek a zárzó jogával elni megengedte volna.

A házszabályok durva megsértését és az elnök sorozatos törvénytelenségét a munkapárt ma a g á é v á t t e s L u k á c s L á s z l ó m i n i s t e r e l n ö k j a v a s l a t a r a k ö z ö s s e g e t v a l l a l t a k e z e r t T i s z a I s t v á n n a l s e z t h a t á r o z a t i j a v a s l a t a k a l a k j a b a n j u t t a t t a k e r v é n y e r e .

A délutáni ülésen az elnök újabb házszabály

bály sértésekkel öreghitette büneinek sorozatát, s az ellenzék, a mely a tanácskozások szabadságát őrizte, megakadályozta, hogy a munkapárt a már megkezdett módon „letárgyalja” néhány perc alatt a ház asztalán fekvő összes törvényjavaslatot.

Gróf Tisza István elnök a feljé kiabált megbecstelenítő kifejezések sulya alatt elsápadt, de próbálta folytatni azt a piszkos munkát, a melynek végzésére nemzeti előnévvel pártot alakítottak.

A leirhatatlan zajban feljegyeztetett vagy 35 képviselőt s azután az ülést öt percre fel függesztette s összeültek Lukács miniszterelnökkel és báró Vojnits István munkapárti elnökkel hogy a további magatartást megbeszéljék.

A tanácskozás eredménye az lett, hogy 120 gyalogos rendőrt hozattak a háza s az összeírt képviselők névsorát átadva a szolgálatot teljesítő rendőrfelügyelőnek, parancsot adott az elnök, hogy haladéktalanul vezessék ki a proscribált képviselőket.

Tisza gróf s a munkapárt gyáván s elszégyenülve menekült saját gaztettétől, mint a mikor a gyilkos menekül áldozata holtteste mellől, s engedték kihurcoltatni rendőrökkel Justh Gyulát, Gaál Sandort a képviselőház volt elnökeit, Polonyi Géza volt igazságügyminisztert, Kállay Ulbul kerületünk képviselőjét s még vagy 30 képviselőt, a kik a lelkelen népvásárlás, terror és fenyegetés dacára a nép bizalmából ülnek a képviselőházban.

A mint „megtisztult” a ház, megkezdették a komédiázást Tisza s a többi sárga-feketé vitéz s mint konstalták, hogy határozatképesek, a szót ismét csak Tisza vitte, de már a pad-sorokból.

Bíralott mondott önmaga felett s a tömeg, a mely ép úgy tud tapsolni Lukácsnak, Tiszának, Kluennek, vagy bárkinek, tapsolt és eljenzett, hiszen Tisza kezében nagy hatalom van, érdemes és jövendőmező neki asszisztálni.

S hogy teljes legyen a komédia, megállapították a másnapi ülés tárgyszorozatát s azután a népszerűségtől felve, csendőr és rendőr fedezet mellett menekültek a magyar parlamentből, a melyet Apponyi gróf szerint bihari korszakává súlyesztettek alá.

Folyó hó 3-én folytatta Tisza gróf, a mit előző nap már bejelentett.

Vadabbul támadt az ellenzékre, mint az ő fektelenségét és croszakosságát ismerők hitték.

Nagy katonai és rendőri készenlélet vezényelték a belügyminiszterrel egyértelműen a parlament elé s az előzőnapon erőszakosan el távolított képviselőnek a háza való be nem eresztésére utasítás adatott a rendőröknek.

A törvényszegés, az erőszak felháborította a tömegesen a képviselőház kapujához érkező

képviselőket s jogos felháborodással lökték félre az utjukban álló rendőrlisztet, hiszen nekik a törvény biztosított joguk, hogy a ház üléseit akadályozás nélkül látogathassák.

A képviselők egyenesen az ülésterembe siettek s elfoglalták helyeiket, de alig telt el néhány perc, újra megjelentek a rendőrök s kihurcolták erőszakosan az előző napon is kihurcolt képviselőket.

A benn maradt ellenzékiek aztán elhatározták, hogy olyan ülésen, a melyik csonka, — a melyen megjelenni a tagok egy részét nem engedí egy megszedült elnök, részt nem vesznek, mert nem képviselheti az a magyar országgyűlést s annak tanácskozása és határozata ugys semmis.

Az ellenzék kivonulása után megkezdte a munkapárt az ő tisztán pártértekezletét, mert azt országgyűlésnek nem nevezhetjük.

Tisza gróf referál az újabb, szegyenletes intézkedéseiről s azután hozzá kezdtek a napirend tárgyalásához illetve a szavazáshoz, mert a munkapártban tárgyalás alatt csak szavazást értenek, és egymásután fogadták el a debreceni és pozsonyi egyeteméről szóló, a szerzői jog kölcsönös védelme az Egyesült Allamokban, a honvédség katonai perrrendtartásáról szóló javaslatokat.

Majd a komédia végzetével újra kitétek a következő ülés napirendjét az „elfogadlatott” törvényjavaslatok harmadszori olvasását.

Az ülés után ugy az ellenzéki pártok, valamint a munkapárt is értekezletet tartott s az ellenzéki pártok közös értekezleten szolidárisok-nak nyilatkoztak a kizárt képviselőkkel s a ház legközelebbi ülésén bejelentik, hogy az elnök újra háromszorosan sértette meg a képviselők mentelmi jogát.

Ellátározták, hogy kiáltványt intéznek a néphez s plakátokon fogják felvilágosítani a törvénytörvénységről Magyarország lakosságát.

A munkapárt is ülésezett s kejelgett a lefolyt napok alatt támadt fertő, poshadt levegőjében s adja az Isten, hogy az a mi most egyelőre dagasztja felküket minél előbb fojtsa is meg.

A csikvármegyei árva- és szeretetház a megvalósulás stádiumában.

Folyó évi június hó 3-án tartotta ülését a vármegyei árva- és szeretetház igazgató választmánya a vármegye kisebb tanácskozási termében Birtka József elnöklete alatt. Jól eső öröm tölti be lelkiüket, hogy itt az ős Hargita alján Csikvármegyének első humanitárius intézménye a megvalósulás végső stádiumába jutott.

... Istenem — susogta és föltekintett az égbe. Hogy szerethetnék vissza az ural szerelmét! Hogy arathatna diadalt azon, aki most az egeken röpdsz?

— Istenem — susogta és föltekintett az égbe. Hogy szerethetnék vissza az ural szerelmét! Hogy arathatna diadalt azon, aki most az egeken röpdsz?

Csak egy gondolatot adj, aki szívet adtál! Susogtak a homokszemek.

Csak egy sugart adj, ki elveszed a szívek reményseit!

Mosolygott az aranyfényű nap. És Frommerné megindult. Fulva ment a középső hangárhoz, hol a „Sirály” állott. Odakiáltott az ácsorgó szolgának:

— Hamar ki a gépet!

— Mit? — kérdezte a szolga.

— A „Sirály”-t!

— Minek?

— Hozza ki, ha parancsolom. Az uram gépjét!

— De minek, nagyságos asszony? Talán...

— Igen, igen. Fölszállok!

— De nem szabad, felletta a szolga elámulva.

— Ne okoskodjék!

— De nem tudja, nagyságos asszony... a...

— Tegye azt, amit parancsoltam. Az uram megtanított minden csinija-binjára. Az este elhatároztuk, hogy ma próbarepülést végezzünk, Hozza ki! A felelős én vagyok!

Ö maga is megragadta s néhány pillanat múlva a homokos mezőn állt a karcsú monoplán. Egy ugrással fenn volt a nyeregben,

— Gyujtsa be a gépet!

A szolga engedelmeskedett s dörögni kezdett a hatalmas csavar. A föld rabszolgája pedig megittasult lélekkel nézett az ürbe, melyen föltűnt már az akác-erdő széléről felröppenő, hatalmas acroplán...

... Istenem — susogta és föltekintett az égbe. Hogy szerethetnék vissza az ural szerelmét! Hogy arathatna diadalt azon, aki most az egeken röpdsz?

Csendes, bus sóhaj szállt föl a szívből, csüggedten és lájdalmasan, mintha a lelke rezzenet volna ki az ajkán. Könyvelt szemmel, nagy epedéssel nézett el a sikon, a lávolon, a napfényes egeken, a mosolygó kecskégen s egy láthatatlan kéz megszorította a szívet, amint észrevette, hogy biztos vonalú siklórepülésel a föld felé hajlik a búske acroplán. De nem! Magasba szökken ismét, mint egy csintalan madár s fordul, megfordul kecsésen, anélkül, hogy leszállna ott, ahol az akácerdő van.

Föllélegzett és a szeméből, a lelkéből élénk sugár röpött a kettősföldű gépre, mely magasabbra emelkedett, aztán vízszintes irányba hajolva, a hangárok felé tartott. Nyomában föltűnt az autó is gyorsított száguldással s most megint megszmorodott Frommerné szeme, mert a gépek mozgásából észrevette, hogy az acroplán és az autó szerelmesdit játszik.

Zugni kezdett a levegő. A propeller csavar súvöltve-dörögve furódott a légbe s a kettősföldű gép elluzott fölötte, búsukén, diadalmasan, mint egy lehérsas s az autó is utána kanyarodott, visszafordult, nekivágott a mezőnek és Frommer, az ő ural meg réd sem nézett!

... Istenem — susogta és föltekintett az égbe. Hogy szerethetnék vissza az ural szerelmét! Hogy arathatna diadalt azon, aki most az egeken röpdsz?

Csak egy gondolatot adj, aki szívet adtál! Susogtak a homokszemek. Csak egy sugart adj, ki elveszed a szívek reményseit! Mosolygott az aranyfényű nap. És Frommerné megindult. Fulva ment a középső hangárhoz, hol a „Sirály” állott. Odakiáltott az ácsorgó szolgának: — Hamar ki a gépet! — Mit? — kérdezte a szolga. — A „Sirály”-t! — Minek? — Hozza ki, ha parancsolom. Az uram gépjét! — De minek, nagyságos asszony? Talán... — Igen, igen. Fölszállok! — De nem szabad, felletta a szolga elámulva. — Ne okoskodjék! — De nem tudja, nagyságos asszony... a... — Tegye azt, amit parancsoltam. Az uram megtanított minden csinija-binjára. Az este elhatároztuk, hogy ma próbarepülést végezzünk, Hozza ki! A felelős én vagyok!

Ö maga is megragadta s néhány pillanat múlva a homokos mezőn állt a karcsú monoplán. Egy ugrással fenn volt a nyeregben, — Gyujtsa be a gépet!

háziasságon kívül más ambíciói is vannak, aki, ha kell, maga a báj és a szerelem: ha kell, maga a testet öltött eszme.

Megy!

Még magasabbra röpren, mint az a másik! hadd lássa meg az ural, hogy ő a bátrabb, az ő szárnya hajtja meg az eget magasabban! És akkor, megint egy lánnyéből esznek, egy polhárból isznak, öröm és csók lesz az elaltatójuk s mosoly és dal lesz minden ebredésük, ha van Isten az égben!

Láz égett a homlokán, öröm ragyogott a szemében, feltelkenység vonaglott az arcán, szerelem, boldogság, dicsőség ömlött el gyöngye, törékeny testen, amikor a „Sirály” előreszókkent pokoli döréjjel s fölébér szárnyával vijjogva-sivítva az egekbe vágódott!

Rekedt kiáltás hangzott a mezőben. Az automobil nyilegyenesen futott a hangárhoz s a hangától a „Sirály” után, míg a kettősföldű, nagy acroplán a diadalmas „Sirály” alatt riadtan lippent a földre,

A monoplán dörgő zugása már csak zümmögésre vált, vitorlaszárnyai már csak elhalóan suhogtak. A magassági kormány fekevesztetten működött, alant meg az automobil vergődött, mint a tehetetlen agár, mely szárnyasra vadászat.

Odafenn pedig, a szédítő magasban, a föld leánya aléni kezdett. Sütött a nap s mégis jég dermedett körötte. A robuság döréje fölébe ordított, a légörvények bőgre kapkodtak feleje s egyszerre csak lecsuszott a keze a kormánykerékről és az ég mosolygó kéjkén oldalvást fordult a felér Sirály...

Zokogva borult le Frommer a romok között az egekől aláhullt angyalra,

Miért?! Ó, miért!

Még élt, De már nem tudta megmondani, hogy: miért! Csak egy könnyecske és egy mosoly volt a felelete!

Az ülésen jelen voltak: Fejér Sándor alispán, Pál Gábor kir. tanácsos, Bálint Lajos főispáns, Szász Lajos főjegyző, Csiky József magánjavak igazgatója, Botár Béla és Csiszer Imre árvaszéki ülnökök, Eröss József várn. jegyző, dr. Fejér Antal ügyvéd.

Az ülés legfontosabb részét képezte a Paulai Szent Vincéről nevezett budapesti rendház két kiküldöttjével az intézet átvétele, vezetése és fenntartása körüli tárgyalás. A női szerzetes rend képviselőjében megjelent tartományi főnök és titkárja a gyűlést megelőző napon a most átalakítás alatt álló régi gimnázium és kepezde épületét tekintettel meg a körül fekvő, az árvaház tulajdonát képező kertekkel, s örömmel adtak kifejezést azon nézetüknek, hogy az épületek együtt azok fekvése és a körül elterjedő erdők teljesen megfelelnek az általuk megvalósítandó átalakításokkal az árva- és szerzetesház gazdaságos missziójának.

A gyűlés folyamata alatt beható eszmecsere közben a tartományi főnök, Fejér Sándor alispán lelkes felkérésére előadta azon feltételeket, a melyek szerint a rend hajlandó az intézmény átvételére. Megállapították a szükséges beruházások, a célnak megfelelő átalakítások.

A gyűlés a tartományi főnökönök az átvételre vonatkozó előterjesztését elfogadta s a szerződés megkötésére az illetékes faktoroknak meghatalmazást adott.

A munka a megvalósulás stádiumába lépett az árván maradt muzsák hajléka új lakókat nyer, nemes lelkek fogják azután ott 1912 szeptember 1-től a támasz nélkül maradtak könnyeit felszáritani.

A Hargita tövében újra felhangzik az árvák zsolozsmája, a fohász azokért, a kik az intézmény létesítésében lankadatlanul fáradoztak. Egyelőre az árvaház vezetését 4 tagból álló apaca gárda fogja intézni, akik a budapesti rendfőnök fennhatósága alatt fognak állani, a vármegye felügyeleti jogának teljes épségben való fenntartása mellett. Az árvaház vezetésére és fenntartására vonatkozó végleges megállapodásokat annak idején közölni fogjuk.

Záróvizsgák.

A csikmegyeri polgári leányiskolában az 1911—1912. tanév záróvizsgálatainak ideje és sorrendje: Junius hó 17-én d. e. 8 órakor I. osztály; Junius hó 18-án d. e. 2 órakor II. osztály vizsgálata minden tantárgyból. Utána az I—II. oszt. torna vizsgálata.

Junius hó 18-án d. e. 8 órakor III. osztály; Junius hó 19-én d. e. 2 órakor IV. osztály vizsgálata minden tantárgyból. Utána a III—IV. oszt. torna vizsgálata.

Junius hó 19-én d. e. 9 órakor „Te Deum”; Junius hó 20-án d. e. 3 órakor záróünnepség.

Junius hó 20-án d. e. 8 órakor bizonyítványok, ének, kézimunkák stb. kiosztása.

A vizsgálatok alatt a növények kézimunkái, rajzok és iskolai dolgozatai megtekintésre ki lesznek adva.

Mintogy a vizsgálatok nyilvánosak, ezekre a szabályok és érdeklődőket tisztelettel meghívja

A TANTESTÜLET.

A záró ünnepség műsora:

1. Huszka: „Bareacola” Aranyvirág operettéből előadja: az énekkar.

2. Várady: „Melyik?” Szaválja: G e r e n d e l y Juliska I. o. növendék.

3. Lensen: „Die Mühle im Schwarwald,” zongorán játsza: L a s z l ó Aranka IV. o. n.

4. Czobor K.: „A kut előtt.” (Szerep) Rab Mátyás operából, ének kettős, előadják: D á j b u k á t Vira IV. o. n. és K ö m é n y Brigitta III. o. n. zongorán kíséri: N á d a s d y Béla zenetanár.

5. Várja, egyre várja őt. Szaválja: K o v á c s Ilonka II. o. n.

6. Verdi: „Cigányok éneke.” Troubadour operából, zongorán játsza: Leugyel Frida II. o. n.

7. Czobor K.: „Hold románc.” Rab Mátyás operából, ének négyes kar kísérettel. Előadják: K o v á c s Ilona, Neufeld Elza, Farkas Jolán III. o. n. Farkas Margit II. o. n. o. n., zongorán kíséri: N á d a s d y Béla tanár.

8. Móra István: Kis lányom emlékkönyvébe. Szaválja: F ö l d e s Irén II. o. n.

9. Verdi: Nyitány Troubadour operából. Zongorán négy kért előadják: F a r k a s Margit II. o. n. Zongorán kíséri: F a r k a s Jolán III. o. n.

10. Farkas Imre: „A vén cigány.” Melodráma. Előadja: L ö r i n c z Irma III. o. n. Zongorán kíséri: F a r k a s Margit II. o. n.

11. Strauss: „Cigánykar.” Cigánybáró operettéből. Előadja: az énekkar.

Ressini: Nyitány. Tell Vilmos operából. Zongorán játsza: F a r k a s Margit II. o. n.

13. Busz beszed. Tartja: P é t e r Zsuzsanna IV. o. n.

A csikszeredei róm. kath. főgimnáziumban az 1911—12. iskolai év végén tartandó vizsgák sorrendje a következő:

Junius 11—14. szóbeli érettségi vizsgálat. 13. I—II. o. vallás. 14. III—VII. o. vallás. 15. d. e. I. A. földrajz, természetrajz. I. B. magyar, latin, d. u. II. A. földrajz, természetrajz. II. B. magyar, latin. 16. d. u. 3 órakor ének, zene, testgyakorlás. 17. d. e. III. magyar, történelem. IV. magyar, történelem. d. u. V. latin, görög, görögptől irod., német. VI. latin, görög, görögptől irod., német. 18. d. e. VII. latin, görög, görögptől irod., német. I. A. magyar, latin, d. u. I. B. számtan, mértan II. A. számtan, mértan. 19. d. e. II. B. számtan, mértan. III. latin, német. d. u. IV. mennyiségtan, mértan, természetrajz. V. magyar, történelem. 20. d. e. VI. mennyiségtan, természetrajz. VII. magyar, történelem. d. u. I. A. számtan, mértan I. B. földrajz, természetrajz. 21. d. e. II. A. magyar, latin. II. B. földrajz, természetrajz. d. u. III. számtan, mértan, földrajz IV. latin, német. 22. d. e. V. mennyiségtan, természetrajz. VI. magyar, történelem. d. u. VII. mennyiségtan, természetrajz, egészségügy, francia nyelv, gyorsírás. 24. d. e. magántanulók írásbeli vizsgálata. 25. d. e. magántanulók szóbeli vizsgálata. 29. d. e. 8 ó. Te Deum. Bizonyítványok és jutalmak kiosztása.

A „CSIKI HIRLAP” TÁVIRATA.

Budapest. 1912. június 8. D. e. 10 óra.

Legujabb.

Ma délelőtt fél 11 órakor Bndapestről következő táviratot vettük:

A képviselőház tegnapi ülésén a hirlapírói karzat alatt megjelent az ülésteremben **Kovács Kálmán ref. pap, Kossuth-párti képviselő, revolvert rántott elő, háromszor reá lött Tisza István elnökre, de nem taláta. Azután hirtelen maga ellen fordította a fegyvert, kétszer magára lött s halálos sebet kapott.** Gaz kormánypárti képviselők oda futottak s összerugdosták a véresen szeméttelül fekvő embert. **Most haldoklik egy szanatóriumban.**

H I R E K

— **Eljegyzések.** Dr. Fenossy Ferenc a helyi kir. törvényszék jegyzője a napokban tartotta eljegyzését Eöndög Böskével Budapesten.

Dr. Fekete Zoltán eszikkarefalvi orvos eljegyezte Kollmann Lócut Aradon.

— **Kinevezések** Vármegyénk főispánja Fejér György csikszeredei lakos jogszigorlót, díjaz közigazgatási gyakorlattal nevezté ki 1300 korona évi szolgélyvel.

A marosvásárhelyi főjegyzés Csomortáni Károly nagyenyedi országos fejezeteti fejezőt a csikszeredei fogházhoz fogházvezető nevezte ki.

— **Eszküvő.** Dr. Novák Albert gyergyószentmiklósi ügyvéd e hó 11-én tartja esküvőjét Seyfried Aracival Aradon a Minoriták templomában.

— **Új beosztás a járási tisztviselők körében.**

A május 31-én tartott vármegyeyi közgyűlésen megválasztott új szolgabírókat a vármegye főispánja már beosztotta meg pedig úgy, hogy Eröss József szolgabíró a foglyosi, Minier Lajos a szepvázi, Eröss Béla a felsikói járáshoz teljesítson szolgálatot. Gábor János káronalicskai és Domokos Sándor fölélykói járáshoz beosztott szolgabírókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Árvizek** A folytonos esőzések következtében Erdély összes folyói megáradtak s különösen Marostorda vármegyében és Illyand megyében okoztak nagyobb károkat. Vármegyénket árvíz veszedelem nem fenyegette, habár a kiöntött Ott folyó itt is nagyobb károkat okozott az Ott parti kaszálók tulajdonosainak.

— **A koronázási eskü évfordulója.** Ma 45. éve, hogy megesküdött a király az alkotmányra s fogadta, hogy megtartja a törvényt és másokkal is megtartatja. Isten ugy segélje!

A sepsiszentgyörgyi diákok városunkban. F. hó 5-én a székely Mikó kollegium tanárosai ifjai, kik a kolozsvári kerületi tornaversenyen vettek részt, hazatértek Csikszeredába érkeztek. A vasútnál a helyi gimnázium tanártestülete nevében Kassai Lajos igazgató üdvözölte a szép sikerrel szerzett ifjakat, kik Péter Mózes igazgató s három tanár vezetés alatt szerezték labért — A reformátusi egyházközség részéről Takács Károly lelkes s több olókoló tag látta szívesen a tanulmányokat, míg Vitalyos György földmívelésiskola igazgató két fogatot becsatolt rendelkezésre. — Az „Európában” elköltött után megtekintették a róm. kath. főgimnázium hatalmas épületét s a berendezést. Utána pedig a helybeli ifjuság utjongása között füleslabda mérkőzést tartottak, mely a kollegium 6 : 3 arányú győzelmével végződött. Elindulás előtt Rész János internatusi igazgató vendegelte meg az ifjakat és kísérő tanáraikat s egy szerszám ünnepelte a testvéri összetartást, közös célra törekvés kedves megnyilvánulását. — Péter Mózes igazgató s Gogosi Kiss Ernő erdőtanácsos s Fodor K. VIII. o. t. köszönő, illetőleg lelkesítő szavai után vendégeink a legnagyobb rendben, követe ifjuságunk egy csapatától a vasútra vonultak. — A székely testverintezetek e barátságos érintkezést örömmel láttuk és szeretnők, ha máskor is megismétlődjenek.

— **Rabbilválasztás.** A gyergyószentmiklósi orth. izraelita hitközség rendkívüli közgyűlésén F r o u n d József szászregeni főrabbi ott egyhangulag rabbijává választotta. A gyergyószentmiklósi izr. hitközség mint társégházközség fog ezután szerezpolni Szászregén főrabbinusi székhellyel.

— **Tompa Kálmán dádala.** Tompa Kálmán az erdélyrészi második szinkerület igazgatója kerületében mindenféle nagy sikort aratott, de talán sehol sem olyant, mint Szászregénben, ebben a nemzetiségi városban. Az első előadásával egy csapásra meghódította a szász és román intelligenciát és az egész szeszuban állandóan szüfolt ház taptolt a színeseknek. A polgármester, aki maga is szász ember enen szavakkal üdvözölte Tompa Kálmán igazgatót bucsuzásakor: „Igazgató ur nemcsak a saját családod, de az egész szász intelligencia nevében köszöntöm önt és fejezem ki a legnagyobb megelégedésünket. Ön olyan embereket gyűjtött össze a színházába, akik még a német színházba sem mentek el. „Ez a magyar színeszet diadala.” Tompa Kálmánnak szászregeni sikeréhez őszintén gratulálunk.

— **Államsegély** haltenyészési célokra. A földmívelésügyi miniszter a csikszeredei államnép-társaságnak egy köllőház létesítésére adományozott 1000 korona államsegélyt a napokban kiutalványozta.

— **Erdélyrészi orsz. kirakó vásárok** 8-án Felvinc, 10-én Marosvásárhely, Nagysink Székelyudvarhely.

— **A korona és fillér** használata váltókon. Az Osztrák-Magyar Bank vidéki fiókjai legtöbbii körlevélben tudatták a vidéki pénzintézetekkel, hogy a váltók kiállításánál vagy a korona szót, vagy az egyszerű „K” betűt használják, de semmi esetre „kor.” rövidítést, — Nem szabad használni a váltókon a „fl.” rövidítést sem. Elhelyett vagy a fillér szót, vagy „f” betűt kell a váltókra írni. — Az Osztrák-Magyar Bank azt is kijelenti, hogy a kor., — vagy fl. jelzésű váltókat visszleszámítolásra nem fogadják el.

— **Fürdőbiztosok kijelölése** A törvényhatósági közgyűlés az idei fürdőszezonra fürdőbiztosoknak kiküldötte Tusnádfürdőre Bartabás Ágoston fõszolgabíró és Dr. Éltés Gyula vm. aljegyzõt, Borszekefürdőre Veress Lajos fõszolgabíró és Dr. Gaal Endre vm. aljegyzõt és Kászonjakabfalvára Szász Lajos vármegyeyi fõjegyzõt. A fürdőbiztosok működési ideje június 15-tõl szeptember 15-ig terjed ki.

— **Felvétel a felsõ-kereskedelmi iskolába.** Az internatussal kapcsolatban álló brassói felsõ-kereskedelmi iskolánál a tanulók felvétele a 1912—1913-ik tanévre folyó évi június hó 30-tól július hó 3-ig d. e. 8—12 óráig fog teljesített, midõn a beirt tanulók az igazgatóságnál hagyják bizonyítványukat s a felvételi díj befizetése ellenében beirt igazolványt kapnak. Ha a felvett tanulók a következõ tanév elejéig szeptember 4-ig beazórolag az osztályfõnöknel nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik. Felvételre minden tanuló személyesen és atyja, anyja, gyámja, vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik megjelenni. Levélben, vagy írásban való jelentkezésnek nincs helye. Tandij egész évre 150 korona, felvételi

dij 10 korona. Az internátusba való felvételt szintén június 30-tól július 9-ig minden tanulóknak személyesen és atyja, anyja, gyámja kíséretében lehet jelentkezni. Az internátusba a teljes ellátás évi díja 700 korona.

— **A Székely Nemzeti Múzeum.** A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum igazgatósága vas-kor kötetben számol be az erdélyi közönség áldozatkészségéből és az állam jelentékeny támogatása révén az elmúlt évben díszes új otthonhoz jutott. Részletesen beszámol a múzeum az erdélyi közönség áldozatkészségéről. A múzeumi könyvtár ma 60.977 darabot számlál, a régiségért 21866 darabot, a néprajzi gyűjtemény 5424, a képművészeti gyűjtemény 489, a természetrajzi gyűjtemény pedig 7869 darabot áll.

— **Pályázat internátusba való felvételre.** A Dmke makói diákolthónája az 1912—13. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 40, beíratási, orvosi-, bitor-naszlati díj évi 40 korona. A felvételt kérő helyegye-telekny nyilatkozatokat, iskolai, születési és 1. osztályú tanulóknál újraoltsági bizonyítvánnyal felszerelve 1912. év július 10. napjáig adandók be a Dmke makói diákolthónának felügyelő bizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákolthón igazgatósága Makón.

— **Tanítók családi pótléka.** Tanítók körében visszatetszést szült azon körülmény, hogy a tisztviselői családi pótléka törvényjavaslataiban a tanítók pótlékának körülírásánál az a kitétel áll, hogy a működési pótlékkal ellátott tanítók működési pótléka családi pótlék folyósított összegébe be fog szüntetett. Több napri lap e kitételnek olyan magyarázatot adott, mintha ez által a tanítók fizetési természetét bíró korpótléka szűnne meg s így a tanítóság a szó szoros értelmében ki lenne jatsva. Szándékunk tévedésnek tartjuk ezt a ki, illetőleg félremagyarázást, mert az állami tanítók és tanítónőknek az 1907. évi XXVI 1-c értelmében korpótléka nincs, hanem 5 évi előlépéssel biztosított alapfizetése, a mit megcsónakolni nem lehet. Az 1907. évi XXVI 1-c. 10. §-a szerint a Budapesten és környékén, továbbá Kolozsváron és Fiumében működő tanítók és tanítónők élveznek működési pótlékot és ezeknek fog megszüntetett, helyesebben elnevezést nyertü a már eddig is élvezett családi pótléka A családi pótlékból 1.393.200 K-t fognak kapni az áll. tanítók, 99.600 K-t a tanítónők, 20.300 K- az óvónők, 27.800 K-t az államasvati tanítók 2000 K-t a tanító-nők. Hová lenne ez a költségvetésileg biztosított nyérő 1.532.900 K, ha a kormány a korpótlékot, illetőleg fizetési előlépést vonná be a tanítóktól? Ki zárnak tartjuk a tanítóság megkárosítását Az ilyen félremagyarázások csak a tanítóság igazgatására szolgál-nak

— **Rajzkiállítás.** E hó 9. és 10-én d. e. 9—12 ó. d. u. 3—5-ig a főgimn. tanuló ifjúságának rajzai megtekinthetők a főgimn. rajz-termben.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A karcfalvi Gazdakör 1. évi május hó 27-én majálist rendezett a saját pénztára javára. Az összes bevétel volt 68 korona 08 fillér. Kiadás volt 27 korona 28 fillér. Maradt tiszta jövedelem 40 korona 80 fillér. Felül-fizettek: Asztalos Béla 10 koronát, Pototzky Ferenc 1 korona 10 fillért, Horváth József, jd. Bartha István, Baricz István, Bartók Gergely, Boltresz István, Gál Antal, Szakács Károly 1—1 koronát; Both Ágoston, új. Botár József 50—50 fillért. Fogadják a nemesszövü adakozók ez uton is a Gazdakör halás köszönetét.

GSARNOK.

Náci a vonaton.

Irta: Pöldes Zoltán.

Östobák ezek a parisztok. Annak a lélekfufár papnak mindent olhásznak, nekünk a felvilágosító szövevényeknek ellenében — semmit! A papokra hallgatni? Hisz én is hiszek a fölcsege Istenben, aki a természet nagymibonlétét cölarányosan megkongruálta. A szak-szervezeti gyűlésen igen szépen kifejtette a minap Bokányi elvtárs, hogy : a pap kanász, a hívek buta serége csürke; mi pedig vagyunk a modell (vagy : modern?) tojsták!

Tojstáknak azért nevezett bizonyosan, mert a központi tejesarnokot látogatjuk. Egy kevésbé föl-világosít — felsőtét — kollelgám pedig azt állítja, hogy nem tojsták, hanem : teisták, ami istenhívót jelentene... Látni, milyen buta az a félultramontán Deutch, aki még nem vetette lo egészen pikotta csu-bályát! És mégis ő magát művelt iparosnak állítja; a papok kegyeit hajhászó bíktus!

Nemelyek ugyan „bíktusok” innak; de én — a felvilágosult és általános, egzenló és titkos elvtárs

— abszolnte tudom, hogy „bíktus” irandó. Épp úgy, mintha azt innám: „A Lexi haravik,” vagy „foxik.”

— Teljesen egy az antológia!

En kérem, amit csak abszolnte tudok : aztat állít-mányozom! És teljesen kihoz a sodronyomból, ha va-laki ellenvéleményével nekem flexik!

Apró por! Csak most jrt eszéyembe, hogy a parisztokról volt szó, no meg az én mérhetetlen esmé-reteimről.

A multkor a trénon utaztam s a parisztok, akik mellettem ültek, hallatlanul imádkoztak! Kérem, engem elfogott a fondorlat és felrázta belsőségemet. A lefélé-pedett emberekhez szavaztam. Á so:

— Pikotta papi babona az imádság! Nekem is van Istenem, de az nem templomban lakik. Annak nincs szakála, bajusza, keze, lába, mint a kato'ikus Istennek. Há!

— És erre egy felbujtogatott pariszt rémförmedt! — Ne szeleljen az ur a száján, mert becsapom! Mi tudjuk, hogy Istennek nincs keze, lába, bajusza, szakála. Azt csak azért rajzolják úgy, mert mi emberek csak emberi formában tudjuk elképzelni Őt. Vagy az ur hogy képzelve el egy testreszok nélkül való va-lakit? Ho?!

Nem tagadom, egy porcig akadály tornya sü-tétt elmében: hogy nem tudalmaztam a felelvenyt megfiziozni. Mert tény az való, hogy az isteni lelket csak emberi mintának lehet betudni. Vagy hólyagnak ködfoltnak képzeljük-e a szellemi lényt?

De csak egy porcig — — — Ekkor én kerültem felül, lá!

— Mért nem járnak, há, azok a papok, úgy mint Krisztus, há?!

No, mondják, csak! Há! A Krisztus meztől jár és egy szál gyölesingben.

És azt hiszik Önök, hogy ezzel az én véderóm győzött a parisztok terrorán? Kiváltsem! Nyomban így változta véleményét egy adáz bugris:

— Buta az ur, nem más! Há én amondondó va-gyok (s egyet nagyot köpött), hogy az édes Jézus, ha Gyergyóban jött volna e világra és nem a forró Pa-lestínában, há egy fáján kordován eszimat csinálta-tott volna magának meg vagy két rend harisnyát és zokét. Mivel itt hideg vagyom? az mi tartományunkba.

Nemileg sakkba voltam szorítva a gonosz fajtól. De nem gondoltam: „Te Náci, felvilágosult férfiú vagy. Neked győznöd kell a fanatikus hordán, melyet csak butinak a kereszttel A matot te kell megadni!”

Im, így ütött ki a „matt”!

— Bátyám! Azt csak nem tagadja, hogy Jézus számarháton járt s a mai hájgaluskák fényes fogattal, sallaingos lovakkal indulkak utra?

— No, nem mindegyik! — Szólt a bátya.

— De, ugye, egy sem ül számarhátra? — Kér-doztom erre élenken.

Hátzenis nincs is mindig a kéznél egy-egy — cuc'ista! Mordult rám az öreg és én piruló arccal konstataáltam, hogy a matot sem Náci adta.

A gyümölcsfa tenyésztéséről.

Irta: Petres Elek.

Minden szorgalmas és jóérzelmi ember szereti a gyümölcsfa tenyésztéssel foglalkozni. Ha valaki a gyümölcsöt szereti, akkor annak a fáját is szeresse ápolni és gondozni. A gyümölcs ugyan izéletes, édes és jó, de azért ő is megköveteli tenyészésének diját.

Valamint az ember, az állat nem minden klíma alatt él meg, úgy a növény, köztük a gyümölcsfa is nem minden éghajlat alatt és nem minden földben terem meg. Vannak olyan gyümölcsfák, melyek a mér-sékelt égöv alatt teremnek így pl.: a körtefa, almafa, szilvafa, meggy- és cseresznyefa. Ismét vannak olyan gyümölcsfák, melyek csak a meleg (tropikus) égöv alatt szoktak tenyészni. Ott ugynevezett déli gyümölcsfák, melynek pl.: a narancs, citrom, dió, datolya stb.

Mint hogy mi a mérsékelt égöv alatt vagyunk ná-lunk a mindenki által ismert közönséges gyümölcsfa fajok teremnek. Ami gyümölcsfáink közül a legérzeke-nyebb, a legemesebb faj a körte, miért is csak a ki-válóbb minőségi talajban terem meg. Az alma, szilva, meggy és cseresznye a kevésbé jó minőségű talajban is megél, csak porzase megfelelő munkát, gondozást és ápolást kíván.

A gyümölcsfa ültetésénél mindig legyünk tekintet-tel arra, hogy mikor, milyen talajba, milyen fajú és nemű gyümölcsfa csemétét ültetünk. Az ültetést esz-közölhetjük tavasszal is, meg ősszel is, amint jónak látjuk. (De mégis a rendszeres ültetés ideje tavasz-szal van.)

Legyünk tekintettel arra is, hogy a milyen talaj-ból ástuk ki, a lehetőségig olyan talajba tegyük bele a gyümölcsfa csemétét. Az ültetésnél ügyeljünk arra, hogy a fa gyökere, főképp a lögyökér ne sérüljön meg. Ugy a föld mint a hajszálgyökerek a földben netörje-nek vissza, hanem lefelé legyenek növeszt szerint. A gyökerek mellet apró nedves földet hintsünk óvatosan — ültetés közben — és egyelőre ne nyomkodjuk meg.

hogy a levegő, a víz behatolhaason és a gyökér is szabadabban fejlődhaason. Ültetés után gyakran kell öntözni és az újonnan földebetott csemétét, főképp ha szá-ras időjárás következik be; nehegy olpusztuljon.

Ha gyümölcsfa magot ültetünk a földbe, akkor a következőket tartuk be: A mag régi és összezsuzott ne legyen, mert az ilyen nem csírákópos. A biztonság kedvéért legjobb, aki telteti megvizsgáltatja valamely magvizsgáló intézetnél az elültetendő magot. Sokkal célszerűbb gyjtjeui saját gyümölcsfáinkra a magot — és nem rendelni — mert így tudjuk, hogy az friss, csírákópos; és tisztában vagyunk azzal is, hogy milyen nemű és fajú az a mag. A magot ültetés előtt mindig langyos vízben meg kell áztatni, hogy puhuljon meg és annál hamarabb csírázásnak induljon a földben. A magot tavasszal amár előre jól elkészített földben köz-zel kis barázdákbán gyéron kell ültetni. Öntözni pedig mind gyakrabban kell. Az öntözésnek rondes ideje reggel napfelkelte előtt, este napnyugta után van. Sokkal tanácsosabb a reggeli öntözés azért, mert éjjel a földszíne kihül és a hideg víz ilyenkor nem sérti meg a falevelet, szárít és gyökérot.

Tavasszal a gyümölcsöskertben a legtöbb töredülő van a lekülsimeretes korteznek vagy faközönek.

Mihelyt a hó elment a földszínről, azonnal meg-tisztogatjuk a fak ágait a gubózó ártalmas hernyóktól. — Különbben most újában törvény által büntetés terhe mellett van kötelezve mindenki gyümölcsfáinak az ár-talmas rovaroktól való tisztítására. — Az egyeszetnek indult faleveleket és egyéb giz-gazt feltakarítjuk a fak alól. A fak tövében a földet megpuhítjuk és neha néha vízzel vagy trágyalével megöntözgetjük.

A gyümölcsfákat nemcsak ápolunk és gondoz-nunk, hanem védenünk is kell.

Gyümölcsöink mindig jó keletőssel legyen el-látva, hogy oda kecske vagy nyul ne juthasson be, mert az a faluját lehántja s mi fánkól kifogyunk.

A fak ágairól és törzseről a rendetlen kinövesüi oldalhajlásokat nyesegezzük, de csak kora tavasszal és késő ősszel, hogy nehegy nogsértjük a fat és kiszá-radjon.

A szél és zivatar ellen is védenünk kell, főképp a fiatal, sugár növesü fainkat. A gyenge fak melle szúrjunk karót és kössük hozzá, részint azért, hogy a vihar ne törje ki, részint pedig azért, hogy növese ne ferde, hanem egyenes irányú legyen.

Valamint a kis gyermekek oltása, ugy a vadonc csemetefák oltása is tavaszra osik. Ami időjárásunk szerint az oltásnak legmegfelelebb idoszaka április kö-zepétől május közepéig van. Az oltást mindenki asze-ripet és úgy eszközöl, amint jónak látja. Csak az a fő, hogy szakszerűen történjek és megeljen. Ha sok az olt-andó csemeték, akkor legcélszerűbb azokat sötette-nül gyökereztől kiszedni a földből és így kezébol oltani be s azután visszaiitetni. Így rengeteg nagy fáradság-tól és idővesztéstől mentettük meg magunkat s így tán még biztosabb az oltás is.

Igaz, hogy néha zord, mákor meg változekony nálunk az időjárás, ami kisebb-nagyobb károkat is okoz a gyümölcsfatermeslésben, de azért ne csüggedjünk a gyümölcsözézet terén működni, hanem kitartással csak tovább...

Ha szakszerűen járunk el a gyümölcsfák kezelé-sénél, akkor bizhatunk, hogy kezünk fáradságos mun-káit Isten bőkezű ajándéka fogja kísérni.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

István diák válasza II. Pál tanárnak. Nem-csak a helyszüke miatt, de azért is rövidnek kell len-nem, mert amint a kitetttem sorozatomban is kitéstük, a multkor Pál helyett egy másik állt elő, aki esürés-esavarrással, félre faragással akarja elintézni azt a kér-dést, aminek ingoványába t. elődje — ugy látszik — belevesztett. Ezzel a legteljesobbn mérteken elismerte az én igazamat, ha mást is is II. Pál. Részletes fele-letet fogalmaztam ugyan az ő irására, de sok okból legyen elég ez az üzenet belöle: beismerem, tisztelt Pál bátyám uram, egy sarkalatos tévedésem, amit egyik barátom vetett jogosan a szememre: tudományos szo-nemű kérdést látkos emberrel kezdtem esfélni nem hivattott lapban vitálni. Tisztelem a másik Pál bécisít is!

István diák

* E rovat alatt közöltek nem vállal felelősséget a Szakr.

Bérbeadó

eselleget a d ó egy uri lakás, a Mikó-utcában (15. sz.) négy szoba, konyha, kamarával. Érte-kezni lehet Mikó-utca 12. sz. alatt.

2—3 gimnáziumot

végzett jó családból való fiú tanulóknak felvétetik POTOTZKY PÁL női és férfi divatüzletében.

A csalokban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyit, és angyot, fiatal és öregot, szegényt vagy gazdagot egyaránt megelégedés szolgálatát. —: Mindenütt kapható. Gyártja: a „Cserépgyár” R. T. Kismányán. Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt elhelyezve fenntartani, a célra övedékképes és 28-90 agilis képviselőket keresünk. A budapesti raktár telefonszáma 170-68.

ÁRA
I
KORONA

Házvezetőnői

Állást keres egy gazdasszonyi teendőkhöz teljesen jártas özvegy asszony, mérsékelt díjazás mellett. Cím megtehető a kiadóhivatalban.

VARÁZSFUVOLA.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kottákkal, dalokkal, kották, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner a „Hangszer Király” ország-szerte elismert legelőször hangszerruházában kapható, Budapest, József-körút 15. Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerrajzgyűjteményt.

KINCSET ÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomorlaxáló, emésztést elősegítő, belműködést szabályozó, nemkülönben a legmáskacsabb gyomorbajon is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Minden gyógytárban kapható.

Lapok, u. m.: Budapesti Hírlap, Az Újság, Magyar Hírlap, Magyarország, Nap minden időben kaphatók Szvoboda Miklós könyv- és papírkereskedésében Csíkszeredán.

ÉRTESÍTÉS,

Tudomására hozom a nagyérd. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktártartok mindennemű

cserépkályhákban.

Elvállalom mindennemű cserépkályha és takerétkészletek felállítását, alakítását és takarítását, továbbá fürdőkádak és fallurkók kirakását fajene porcellánból és minden szakmába vágó dolgokat pontosan és lekiismeretesen eszközölök. Vidékre is kellő felvilágosítást nyújtok.

Értekezni lehet Michna Rezső és Veje cégnél Csíkszeredában.

A nagyérdemű közönség szíves partfogását kérve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC cserépkályhás.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

Óra és Ékszer!

Iparművészeti ujdonságok, ötvös munkák gyári áron alul beszerezhetők BRASSÓI SCHAPIRA ARNOLD fiók-üzletében Csíkszereda, Kossuth L. u. 254. sz. Szabad megtekintés vétele kényeszer nélkül. Dús raktár arany és ezüst svájci zseb- és ingó-órákban teljes jótállás mellett, valamint női- és férfi óraláncok, függők és alkalmi ajándékokból u. m.: dohány- és szivartárcák, ezüst séta pálcák, szipkák és látszerek stb.

Arany és ezüst tőrmelekek a legmagasabb árakban becsülettelnek esetleg megvetetnek. — Minden szakmába vágó javításokat a legredukáltabb munkadíjért teljes jótállás mellett elvállalok — Level általi meghívásra a t. vidéki vevőimet is szívesen meglátogatom. Tisztelettel:

SCHAPIRA ARNOLD.

Ne mulassza el az alkalmat, ha Csíkszeredára bejön, betekinteni:

Mózes József
női és férfi divatüzletébe, mert e cégnél kapható a legszebb, legolcsóbb és legdivatosabb:

Női felöltő	12 kor. és feljebb	Finom divatos férfi öltöny	15 kor. és feljebb
Elegáns leányka kabát	8	fin	12
Finom divatos férfi Raglán	18	kostümök	4

Vidéki megrendelések pontosan lesznek eszközölve.

Pontos kiszolgálás!!

Kérjük az igen tisztelt vevő közönséget a cégre figyelni.

Szolid árak!

KÖBÁNYAI SÖRKIRÁLY!

Van szerencsénk Csíkszereda város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Csíkszeredán

GÁL FERENCZ SÖRGYÁROS urnál

sörraktárt létesítettünk, a melyben söreink egy eredeti hordókhán, valamint gondosan és szakszerűen töltött palackokban mindenkor friss minőségben kaphatók. Kérjük a n. é. sörlogasztó közönséget, szíveskedjék ezental nevezett képviselőnknel beszerezni. — Söreink egy a helföldön, mint a külföldön és messze tengerentúli országokban is a legjobb hírnévnek örvendenek; mi exportáljuk a legtöbb sört hazánkban és a mely kiállításon söreinket bemutattuk, mindenütt a legelső díjat nyertük el így

1906-ban Budapesten
1900-ban Párisban

1904-ben Florenzben
1905-ben Palermo-ban és Napolyban, 1906-ban Wienben

1908-ban Londonban
1911-ben Turiában.

Jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy söreink forgalmat nagyban emelni fogja a n. é. közönség. — Tisztelettel

Nem tévesztendő össze. Ezen sörök kizárólag csak a fenti cégnél kaphatók.

Köbányai Polgári Sörfőző R. T.

SÖRMEK: Polgár, Király, Márciusi, Kivitelű márciusi, Szent István, Köbányai Barátmalata és Dupla Malátásör.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

Szép választék a legújabb divatu női, férfi és gyerek divatcikkekben

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán,

hol mindennemű varrógépek, gyerekjátékok, temetkezési cikkek, kész női és férfi ruhák, cipők, kalapok, nyakkendő, utazó kosarak, bőröndök olcsón kaphatók.

Mátrai Ignácz

órák, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezetű

arany- ezüst és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövek

ékszerekből

Továbbá látszerézi cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Javítások gyorsan és lelkiismeretesen készítettek el.

GÉPÜZEMÜ

asztalos vállalat

Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.

Készít asztalos munkákat minden kivételben. Elvállalja faanyag kidolgozását asztalos mester uraknak szakszertű gépei által mérsékelt munkadíj ellenében

HIRDETÉSEK ET

olcsó ár mellett felvesz a kiadói hivatal.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ósforrás“

Csikvármegye területén
egyedüli elarusító hely Csik-
szeredában:

őzv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régiivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes
női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. ö. hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában levő dolmánytözsde mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divatcikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izoles díszítést és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérték szerint készítek megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenesítőt és mell-tartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról. vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, u. m.: érc- és fakoporsók a legugyszerűbbtől a legdíszesebb kiállításban, szemfödelek, könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyászfátyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű érckoporsók kizárólagos raktára. Díszes gyászkocsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámítás mellett.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a díszlőnöm Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó elsején jött vissza.

Szezszerű ujdonságok

március hó elejétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

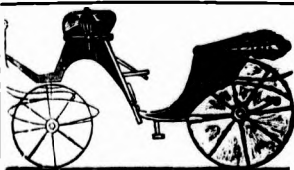
MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-léle ház).

CSEH ISTVÁN

mészáros és hentes CSIKSZEREDA.

Naponta frissen vágott marha, borju és sertés hus, saját készítményű felvágottak, sonka, kolbász és tormás virstli. Szalonna és zsir nagyban és kicsinyben.

Pontos kiszolgálás.

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fényezési munkák, ugyszintén kárpitos, butorbehuzás és díszítési munkák, matrácok és paplanok; kész kocsik, szokorek, azának és mindenféle töltött és töltetlen butorok. A lehető legjutányosabb árakért; osetleg részletfizetés mellett is kaphatók. Saját készítményű ügyfotelek, ruganyos matrácokkal, elegáns falakkal, valamint kocsi ülések stb. Állandó raktáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrécia hámfestő- és inpreguáló zradékok fekete és naturaszinben.

Legjutányosabb be- vásárlási forrás

ugymint: hajtápokban, manikör-készletekben, zsebkésekben, pénz-erszényekben és mindennemű külön-legecségekben, valódi YES porcellán puder, Dianna sósborszesz és Nestlé-fele gyermek tápliszit, fólorakuta

FEKETE VILMOS Első Csikmegyei állatszer- és piperekereskedésben
— Csikszeredán. —

Kellemes üdítő ital

a Hosszuaszói Erzsébet SAVANYUVIZ

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

A Hosszuasszói forrás
kezelőségénél Csikszeredán.